

รายงานการวิเคราะห์ฐานะทางการคลัง ประจำปีงบประมาณ 2558

เทศบาลนครลำปาง
Lampang City Municipality

บทสรุปผู้บริหาร

ปีงบประมาณ 2558 เทศบาลมีรายได้ 715.74 ล้านบาท รายจ่าย 648.16 ล้านบาท โดยมีดุลการคลังในงบประมาณเกินดุล 67.58 ล้านบาท และไม่มีการขาดดุลการคลังนอกงบประมาณ เนื่องจากไม่มีการใช้จ่ายจากเงินสะสม ทำให้มีงบประมาณเกินดุลการคลัง รวมทั้งสิ้น 67.58 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.43 ของรายจ่ายทั้งหมด โดยมีประเด็นสำคัญและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

ประเด็นสำคัญ

- ด้านรายได้ รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้ จำนวน 334.89 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 33.09 ล้านบาท มีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.96 และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 46.79 ของรายได้ทั้งหมด ทั้งนี้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง การจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปสำหรับดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และภารกิจถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ประกอบกับการได้รับจัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และเงินอุดหนุนจากหน่วยงานอื่นเพื่อดำเนินกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น
- ด้านรายจ่าย เทศบาลมีรายจ่ายเพื่อการลงทุน จำนวน 86.86 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 39.59 ล้านบาท มีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 83.76 และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.20 ของรายจ่ายตามงบประมาณ โดยมีสาเหตุการเพิ่มขึ้นสูงเนื่องจากช่วงปลายปีงบประมาณเทศบาลได้ออกงบประมาณเหลือจ่ายไปตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่ในงบลงทุนจำนวนหลายรายการ เพื่อดำเนินโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน รวมถึงโครงการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้และเครื่องจักรกลขนาดใหญ่เพิ่มเติมในส่วนที่ขาดแคลนและทดแทนในส่วนที่ชำรุด เพื่อนำไปใช้ปฏิบัติงานด้านการบริการประชาชน
- ด้านหนี้สินและภาระหนี้ ในปีงบประมาณ 2558 เทศบาลมียอดหนี้สินคงค้าง จำนวน 64.01 ล้านบาท เป็นหนี้เงินกู้จากธนาคารออมสิน (กองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค) จำนวน 1.85 ล้านบาท และหนี้เงินกู้กองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล (ก.ส.ท.) จำนวน 62.16 ล้านบาท ทั้งนี้ เทศบาลมีภาระหนี้สิน จำนวน 8.79 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.74 ของรายจ่ายตามงบประมาณ ซึ่งเมื่อคาดการณ์ในปีงบประมาณ 2559 เทศบาลมีภาระหนี้สินที่จะต้องชำระ รวมทั้งสิ้นจำนวน 8.74 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.53 ของประมาณการรายจ่ายตามงบประมาณ
- เทศบาลมียอดเงินสะสมรวม (ไม่รวมทุนสำรอง) จำนวน 498.50 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณที่ผ่านมา จำนวน 63.26 ล้านบาท มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.54 เป็นเงินฝาก ก.ส.ท. จำนวน 102.71 ล้านบาท เมื่อหักภาระผูกพันและการกันสำรองแล้ว จะเหลือเงินสะสมที่สามารถจ่ายได้ ณ วันที่ 30 กันยายน 2558 จำนวน 362.61 ล้านบาท

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- เทศบาลควรมีการทบทวน ปรับปรุง แก้ไขเทศบัญญัติเกี่ยวกับจัดเก็บค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาตให้สอดคล้องกับต้นทุนการให้บริการและเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ควรบริหารเงินฝากธนาคารในส่วน of เงินฝากประจำเพื่อเพิ่มรายได้จากดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร สำหรับรายได้จากภาษีที่เทศบาลจัดเก็บเอง ควรมีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกอย่างจริงจังเพื่อให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น มีการจัดประชุมชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับภาษี เพื่อให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือซักถามข้อสงสัย มีการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้ใช้บริการ เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้ประชาชนเกิดความประทับใจในการให้บริการ หน่วยงานจัดเก็บรายได้ควรรักษามาตรฐานในการจัดเก็บภาษีให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ทั้งนี้ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้เพิ่มอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี จำนวน 2 อัตรา และส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรในการจัดเก็บภาษีอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดเก็บรายได้ให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การจัดเก็บภาษีมีความชัดเจน โปร่งใส ประชาชนมีความเต็มใจและให้ความร่วมมือในการเสียภาษีมากขึ้น อีกทั้ง ควรมีการติดตามเร่งรัดการจัดเก็บภาษีอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการใช้มาตรการบังคับจัดเก็บภาษีตามที่กฎหมายกำหนด กรณีผู้หลีกเลี่ยงไม่ชำระภาษี และการเพิ่มอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่สำรวจข้อมูลภาคสนาม จำนวน 2 อัตรา เพื่อให้การออกสำรวจภาคสนามได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตเทศบาล เพื่อนำมาปรับปรุงระบบแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดเก็บภาษีที่เป็นปัจจุบัน

- เทศบาลควรให้การสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชน โดยอำนวยความสะดวกทั้งในเรื่องของการดำเนินการตามกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ การบริการด้านสาธารณูปโภค การให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนการเพิ่มเครือข่ายและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ประกอบการ เช่น การเชิญให้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมของเทศบาล การรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะ เป็นต้น

- เทศบาลควรเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงานและแผนการจัดหาพัสดุ เพื่อไม่ให้เกิดการใช้จ่ายงบประมาณกระจุกตัวในช่วงปลายปีงบประมาณ มีการติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงาน และผลการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อประกอบการตัดสินใจด้านการบริหารงบประมาณของผู้บริหารโดยการโอนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณให้มีความเหมาะสมตามสถานการณ์ ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับโครงการที่ดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นลำดับแรก โครงการที่สามารถเสริมสร้างเพิ่มพูนรายได้ให้กับประชาชน โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรและการให้บริการของเทศบาล โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
สถานการณ์ด้านรายได้	1
สถานการณ์ด้านรายจ่าย	7
ดุลการคลัง	10
หนี้สินและภาระหนี้	11
เงินสะสม	13
ความเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	14

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	โครงสร้างรายได้ของเทศบาล	1
ตารางที่ 2	โครงสร้างรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	2
ตารางที่ 3	โครงสร้างรายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้เทศบาล	4
ตารางที่ 4	รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้เทศบาล	5
ตารางที่ 5	ตัวชี้วัดโครงสร้างของรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	6
ตารางที่ 6	โครงสร้างรายจ่ายในภาพรวม	7
ตารางที่ 7	เปรียบเทียบสัดส่วนรายจ่าย	8
ตารางที่ 8	สัดส่วนรายจ่ายตามงบรายจ่ายต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ)	8
ตารางที่ 9	สัดส่วนรายจ่ายตามแผนงานต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ)	9
ตารางที่ 10	ดุลการคลัง	10
ตารางที่ 11	หนี้สินและภาระหนี้	11
ตารางที่ 12	รายการหนี้สินและภาระหนี้	12
ตารางที่ 13	เงินสะสม	13

สารบัญภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 1	รายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	2
แผนภาพที่ 2	รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้เทศบาล	4
แผนภาพที่ 3	รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้เทศบาล	5

เทศบาลนครลำปาง
บทวิเคราะห์ฐานะทางการเงินการคลัง ประจำปีงบประมาณ 2558

1. สถานการณ์ด้านรายได้

ในปีงบประมาณ 2558 เทศบาลมีรายได้จริงรวมทั้งสิ้น จำนวน 715.74 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 41.77 ล้านบาท มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 6.20 (ตารางที่ 1) ประกอบด้วย

- รายได้ที่จัดเก็บเอง จำนวน 112.97 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 3.41 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.78 ของรายได้ทั้งหมด เนื่องจากมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตามเร่งรัดอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ประกอบกับการขยายตัวของภาคธุรกิจเอกชน เป็นปัจจัยสนับสนุนให้สามารถดำเนินการจัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้น
- รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้ จำนวน 267.89 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 1.88 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37.43 ของรายได้ทั้งหมด สืบเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลงในปีงบประมาณที่ผ่านมา รัฐบาลจึงเร่งดำเนินการกระตุ้นเศรษฐกิจในทุกภาคส่วน โดยมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนให้เศรษฐกิจฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง เศรษฐกิจของประเทศจึงมีการขยายตัวดีขึ้น ส่งผลให้การจัดเก็บรายได้ของรัฐบาล ในปีงบประมาณ 2558 เพิ่มขึ้น จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น
- รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้ จำนวน 334.89 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 10.96 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 46.79 ของรายได้ทั้งหมด ทั้งนี้ เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง การจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปสำหรับดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และภารกิจถ่ายโอนให้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ประกอบกับการได้รับจัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจาก กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และเงินอุดหนุนจากหน่วยงานอื่นเพื่อดำเนินกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

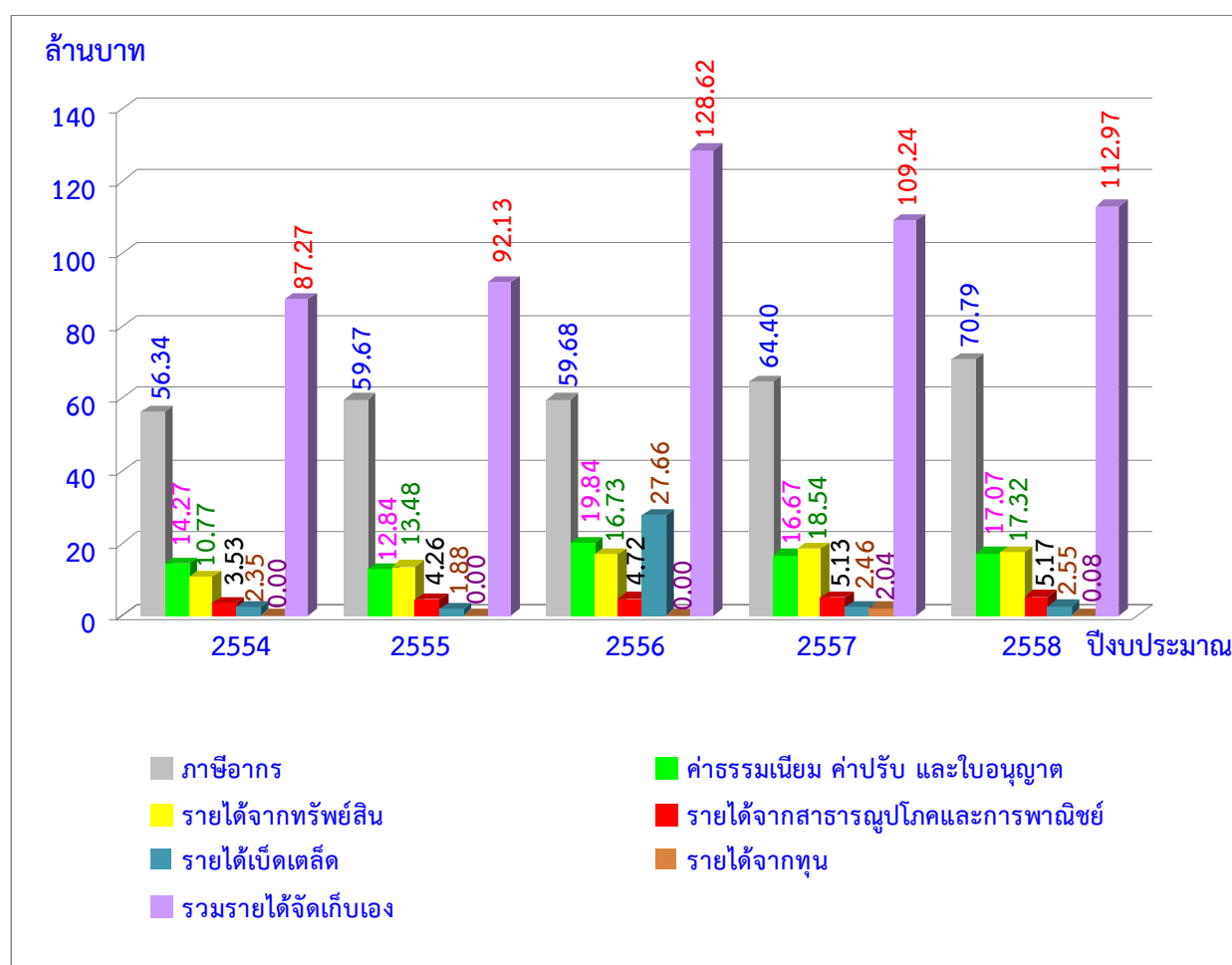
ตารางที่ 1 โครงสร้างรายได้ของเทศบาล

ประเภทรายได้	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
1. รายได้ที่จัดเก็บเอง (บาท)	87,268,177.11	92,134,293.91	128,615,757.29	109,238,323.10	112,965,639.52
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	15.29	5.58	39.60	-15.07	3.41
สัดส่วนต่อรายรับทั้งหมด (ร้อยละ)	16.23	16.29	18.69	16.21	15.78
2. รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (บาท)	219,332,572.50	225,803,964.05	266,056,837.18	262,940,020.15	267,892,010.85
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	6.12	2.95	17.83	-1.17	1.88
สัดส่วนต่อรายรับทั้งหมด (ร้อยละ)	40.80	39.92	38.66	39.01	37.43
3. รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (บาท)	230,998,250.86	247,713,303.53	293,483,615.78	301,795,037.08	334,885,629.99
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	15.62	7.24	18.48	2.83	10.96
สัดส่วนต่อรายรับทั้งหมด (ร้อยละ)	42.97	43.79	42.65	44.78	46.79
รวมรายได้ทั้งหมด (บาท)	537,599,000.47	565,651,561.49	688,156,210.25	673,973,380.33	715,743,280.36
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	11.49	5.22	21.66	-2.06	6.20

ตารางที่ 2 โครงสร้างรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง

หมวดรายได้	ปี 2554 (บาท)	ปี 2555 (บาท)	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)	ปี 2558 (บาท)
ภาษีอากร	56,340,555.60	59,668,880.12	59,675,032.82	64,395,238.13	70,788,331.48
ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต	14,274,815.87	12,841,637.78	19,837,291.21	16,672,884.69	17,073,329.09
รายได้จากทรัพย์สิน	10,770,930.86	13,483,765.00	16,725,192.93	18,543,975.04	17,316,915.64
รายได้จากสาธารณูปโภค และการพาณิชย์	3,532,292.44	4,264,883.97	4,718,635.65	5,125,179.98	5,165,997.50
รายได้เบ็ดเตล็ด	2,349,582.34	1,875,127.04	27,659,604.68	2,456,485.26	2,545,265.81
รายได้จากทุน	-	-	-	2,044,560.00	75,800.00
รวมรายได้จัดเก็บเอง	87,268,177.11	92,134,293.91	128,615,757.29	109,238,323.10	112,965,639.52

แผนภาพที่ 1 รายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง

รายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง ภาพรวมมีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา รวมจำนวน 3.73 ล้านบาท (ตารางที่ 2 และแผนภาพที่ 1) แต่เมื่อพิจารณาแยกตามหมวดรายได้ จะเห็นได้ว่า หมวดภาษีอากร มีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 6.39 ล้านบาท โดยเทศบาลสามารถจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้นจากภาษีโรงเรือนและที่ดิน เนื่องจากการประเมินค่ารายปี ประจำปีภาษี 2558 เทศบาลมีการประเมินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินจากการประกอบกิจการในปีที่แล้วมาแล้ว ของห้างเซทรัลลำปาง ครบ 12 เดือน ประกอบกับการพัฒนาขีดความสามารถและเพิ่มระดับความพยายามในการจัดเก็บภาษี การเพิ่มประสิทธิภาพในการปรับปรุงระบบแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน รวมถึงการติดตามเร่งรัดภาษี อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง

หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต มีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 0.40 ล้านบาท โดยมีปัจจัยสนับสนุนทำให้ผลการจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้น ได้แก่ ค่าธรรมเนียมเก็บขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากการประชาสัมพันธ์เชิงรุกและจัดส่งเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกอย่างต่อเนื่อง ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากระบบการให้บริการของงานทะเบียนราษฎรที่มีประสิทธิภาพ ประชาชนได้รับความสะดวก รวดเร็ว ประชาชนนอกเขตเทศบาลจึงเข้ามาใช้บริการในช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ เป็นจำนวนมาก ค่าปรับผู้กระทำผิดกฎหมายจราจรทางบกเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากสถานีตำรวจภูธรเมืองลำปาง มีนโยบายเข้มงวดกับผู้กระทำผิดทางกฎหมายจราจรทางบก โดยได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดปีงบประมาณ

หมวดรายได้จากทรัพย์สิน มีรายได้ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 1.23 ล้านบาท เนื่องจากเทศบาลมีรายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารลดลง สาเหตุจากได้รับผลกระทบเรื่องรายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้เทศบาลได้รับการโอนจัดสรรงบประมาณล่าช้า จึงตัดสินใจปรับเปลี่ยนการบริหารเงินฝากธนาคารในส่วนของเงินฝากประจำ ส่งผลให้เทศบาลมีรายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารลดลง ประกอบกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารก็ลดลงด้วยเช่นกัน

หมวดรายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ มีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 0.04 ล้านบาท เนื่องจากเทศบาลมีรายได้เงินช่วยเหลือจากสถานธนาถนุบาลเพิ่มขึ้น เนื่องจากการบริหารกิจการสถานธนาถนุบาลที่มีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการบริการเพื่อประชาชน มีการจัดหาเงินทุนหมุนเวียนเพื่อให้มีสภาพคล่อง ทำให้ประชาชนมาใช้บริการจำนวนมาก โดยในปีงบประมาณ 2558 เทศบาลได้ดำเนินการพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่สถานธนาถนุบาลให้มีความสวยงาม ทันสมัย เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนผู้มาใช้บริการ

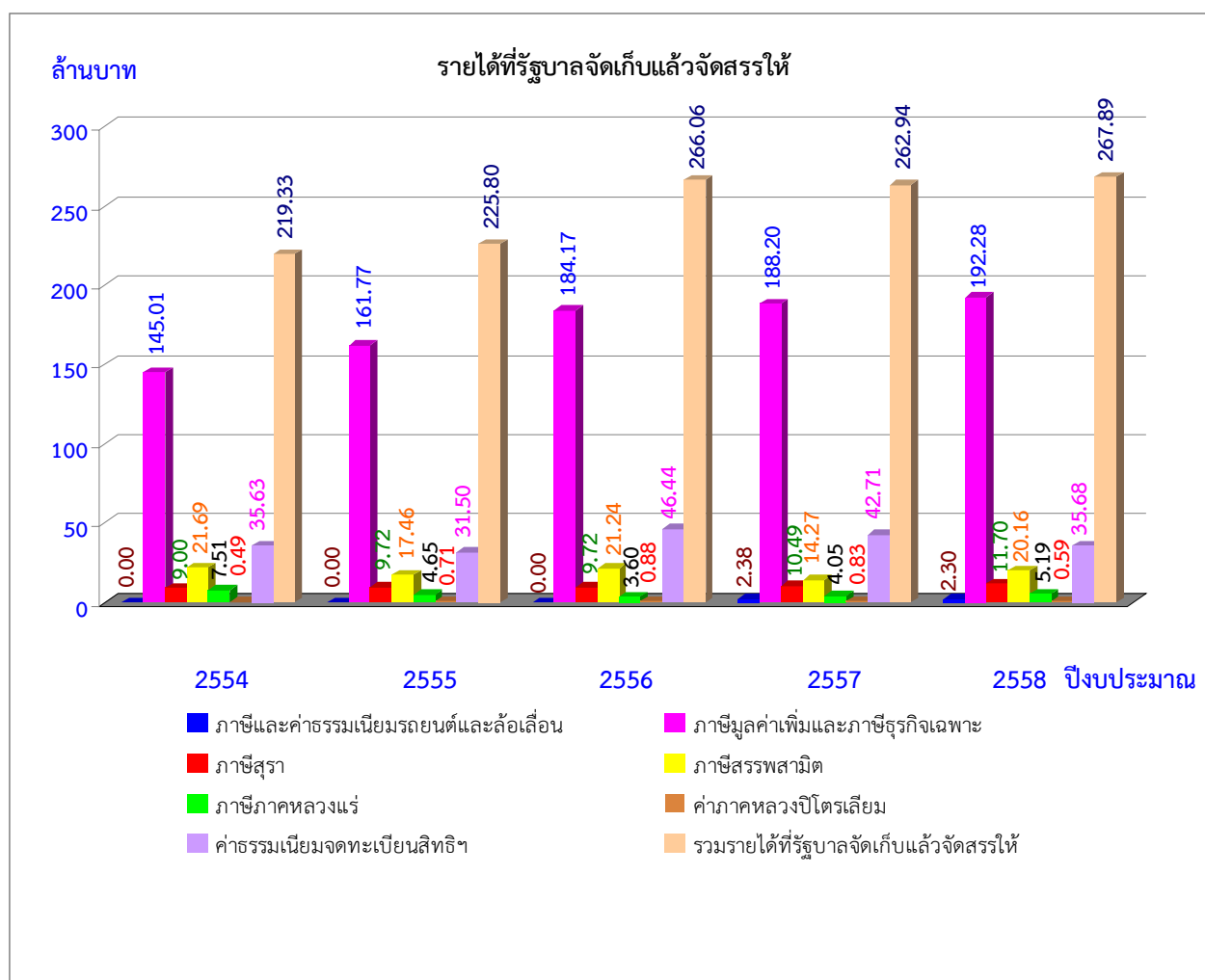
หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด มีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 0.09 ล้านบาท เนื่องจากเทศบาลมีรายได้ค่าสมัครสมาชิกเพิ่มขึ้น โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากการปรับเปลี่ยนการให้บริการห้องสมุดประชาชนในรูปแบบใหม่ โดยเปิดเป็น “อุทยานการเรียนรู้ฐานครลำปาง” เป็นแหล่งความรู้ที่ครบครัน มีการตกแต่งภายในอาคารสถานที่สวยงาม ทันสมัย เหมาะสมกับการแสวงหาความรู้ของประชาชนทุกกลุ่มเป็นอย่างยิ่ง จึงทำให้มีประชาชน นักเรียน นักศึกษา เข้ามาใช้บริการและสมัครเป็นสมาชิกใหม่เพิ่มมากขึ้น

หมวดรายได้จากทุน มีรายได้ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 1.97 ล้านบาท เนื่องจากเทศบาลมีรายได้ค่าขายทอดตลาดทรัพย์สินลดลง สาเหตุจากทรัพย์สินที่เทศบาลนำไปขายโดยวิธีทอดตลาด ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติม มีมูลค่าทรัพย์สินต่ำกว่าปีงบประมาณที่ผ่านมาเป็นจำนวนมาก

ตารางที่ 3 โครงสร้างรายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้เทศบาล

ประเภท	ปี 2554 (บาท)	ปี 2555 (บาท)	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)	ปี 2558 (บาท)
ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน	-	-	-	2,383,143.17	2,298,542.64
ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ	145,006,208.18	161,767,420.95	184,173,460.11	188,196,235.11	192,278,391.27
ภาษีสุรา	8,998,269.37	9,717,842.59	9,716,687.05	10,494,248.50	11,702,570.02
ภาษีสรรพสามิต	21,688,594.28	17,462,723.36	21,243,186.80	14,274,257.89	20,157,795.50
ภาษีภาคหลวงแร่	7,512,542.35	4,648,315.20	3,601,733.08	4,054,303.17	5,193,224.12
ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม	494,267.83	710,694.10	878,867.43	828,314.34	585,547.30
ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิ	35,632,690.49	31,496,967.85	46,442,902.71	42,709,517.97	35,675,940.00
รวมรายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้	219,332,572.50	225,803,964.05	266,056,837.18	262,940,020.15	267,892,010.85

แผนภาพที่ 2 รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้เทศบาล

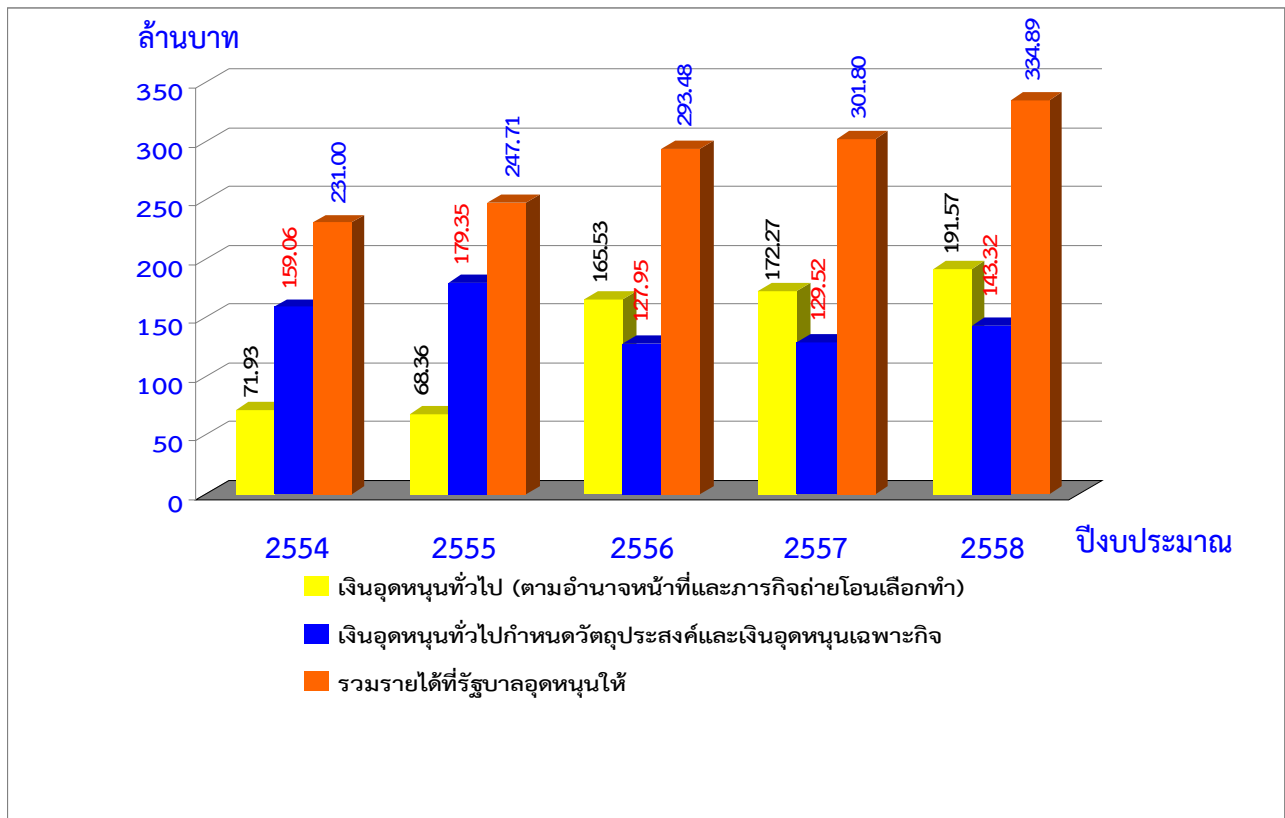

รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วจัดสรรให้เทศบาล ภาพรวมมีรายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา โดยในปีงบประมาณ 2558 เทศบาลได้รับจัดสรร จำนวน 267.89 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2557 จำนวน 4.95 ล้านบาท สืบเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลงในปีงบประมาณที่ผ่านมา รัฐบาลจึงเร่งดำเนินการกระตุ้นเศรษฐกิจในทุกภาคส่วน โดยมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนให้เศรษฐกิจฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง เศรษฐกิจของประเทศจึงมีการขยายตัวดีขึ้น ประกอบกับการนำส่งรายได้ของรัฐวิสาหกิจสูงกว่าที่ได้ประมาณการไว้ ส่งผลให้การจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลเพิ่มขึ้น เทศบาลจึงได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 4 รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้เทศบาล

ประเภท	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558
1. เงินอุดหนุนทั่วไป (ตามอำนาจหน้าที่และภารกิจถ่ายโอนเลือกทำ) (บาท)	71,933,944.00	68,360,849.00	165,533,811.00	172,274,465.00	191,569,191.00
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	31.55	-4.97	142.15	4.07	11.20
2. เงินอุดหนุนทั่วไปกำหนดวัตถุประสงค์และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (บาท)	159,064,306.86	179,352,454.53	127,949,804.78	129,520,572.08	143,316,438.99
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	9.62	12.75	-28.66	1.23	10.65
รวมรายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้ (บาท)	230,998,250.86	247,713,303.53	293,483,615.78	301,795,037.08	334,885,629.99
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	15.62	7.24	18.48	2.83	10.96

แผนภาพที่ 3 รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้เทศบาล

ภาพรวมรายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้เทศบาล (ตารางที่ 4 และแผนภาพที่ 3) จะเห็นได้ว่า ในปีงบประมาณ 2558 เทศบาลนครลำปางมีรายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้เทศบาลเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2557 จำนวน 33.09 ล้านบาท เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 10.96 โดยได้รับจัดสรรเพิ่มขึ้นจากเงินอุดหนุนทั่วไป (ตามภารกิจถ่ายโอนเลือกทำ) ได้แก่ เงินเดือนครูและค่าจ้างประจำที่เพิ่มขึ้นประจำปี ค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนอาหารเสริม (นม) ค่าอาหารกลางวัน ค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมศักยภาพการจัดการศึกษาท้องถิ่น ค่าสนับสนุนการจัดการศึกษาแก่เด็กด้อยโอกาส เป็นต้น และได้รับจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาประเทศ จำนวน 1.37 ล้านบาท

ประกอบกับเทศบาลได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจเพิ่มขึ้นจากค่าสนับสนุนการสงเคราะห์ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เบี้ยยังชีพความพิการ โครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษา ได้แก่ ค่าจัดการเรียนการสอน ค่าเครื่องแบบนักเรียน ค่าหนังสือเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ค่าปัจจัยพื้นฐาน เป็นต้น และเทศบาลยังได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจเพื่อดำเนินกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ได้แก่ โครงการพิพิธภัณฑสถานจังหวัดลำปาง ศาลากลางหลังเก่า จำนวน 1.5 ล้านบาท โครงการตกแต่งประดับไฟสะพาน จำนวน 0.29 ล้านบาท ค่าจัดซื้อครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์สำหรับโรงเรียนเทศบาลในสังกัด จำนวน 3.58 ล้านบาท ค่าก่อสร้างอาคารเรียน 3 ชั้น 12 ห้องเรียน โรงเรียนเทศบาล 6 (วัดป่ารวก) จำนวน 7.96 ล้านบาท ค่าก่อสร้างปรับปรุงถนนปงสนุกตั้งแต่บริเวณแยกถนนบุญโยงถึงบริเวณถนนเจริญประเทศ จำนวน 2.8 ล้านบาท เป็นต้น

ตารางที่ 5 ตัวชี้วัดโครงสร้างของรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง

สัดส่วนรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเองต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง

ประเภท	ปี 2554 (ร้อยละ)	ปี 2555 (ร้อยละ)	ปี 2556 (ร้อยละ)	ปี 2557 (ร้อยละ)	ปี 2558 (ร้อยละ)
รายได้จากภาษีอากร ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	64.56	64.76	46.40	58.95	62.67
รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	16.36	13.94	15.42	15.26	15.11
รายได้จากทรัพย์สิน ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	12.34	14.63	13.00	16.98	15.33
รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	4.05	4.63	3.67	4.69	4.57
รายได้เบ็ดเตล็ด ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	2.69	2.04	21.51	2.25	2.25
รายได้จากทุน ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	-	-	-	1.87	0.07
รายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

จากตารางที่ 5 ตัวชี้วัดโครงสร้างของรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง พบว่าสัดส่วนรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บที่มีอัตราร้อยละสูงสุด ได้แก่ รายได้จากภาษีอากร มีสัดส่วนร้อยละ 62.67 เนื่องจากมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีอย่างต่อเนื่อง การติดตามเร่งรัดอย่างเป็นระบบ และการเสริมกลยุทธ์การให้บริการรับชำระภาษีเป็นปัจจัยสนับสนุนทำให้สามารถจัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้น

รองลงมา ได้แก่ รายได้จากทรัพย์สิน มีสัดส่วนร้อยละ 15.33 รายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต ร้อยละ 15.11 รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ ร้อยละ 4.57 รายได้เบ็ดเตล็ด ร้อยละ 2.25 และรายได้จากทุน ร้อยละ 0.07 ต่อรายได้ที่เทศบาลจัดเก็บเอง ตามลำดับ

2. สถานการณ์ด้านรายจ่าย

ในปีงบประมาณ 2558 เทศบาลมีรายจ่ายทั้งสิ้น จำนวน 648.16 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 74.61 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับรายจ่ายทั้งหมดในปีที่ผ่านมา พบว่ามีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.01 ทั้งนี้ รายจ่ายของเทศบาล แยกเป็น รายจ่ายตามงบประมาณ จำนวน 504.84 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 77.89 และรายจ่ายพิเศษ จำนวน 143.32 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 22.11 หากพิจารณาเฉพาะรายจ่ายตามงบประมาณ ปรากฏว่า เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 63.80 ล้านบาท โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.47 แยกเป็น รายจ่ายงบกลาง จำนวน 29.92 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 2.19 ล้านบาท โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.88 รายจ่ายประจำ จำนวน 388.06 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 22.02 ล้านบาท โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.02 และรายจ่ายเพื่อการลงทุน จำนวน 86.86 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 39.59 ล้านบาท โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 83.76 เนื่องจากช่วงปลายปีงบประมาณเทศบาลได้อนุมัติงบประมาณเหลือจ่ายไปตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่ ในงบลงทุนจำนวนหลายรายการ เพื่อดำเนินโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน รวมถึงโครงการจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้และเครื่องจักรกลขนาดใหญ่เพิ่มเติมในส่วนที่ขาดแคลนและทดแทนในส่วนที่ชำรุด เพื่อนำไปใช้ปฏิบัติงานด้านการบริการประชาชน ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนรายจ่ายตามงบประมาณ ปีงบประมาณ 2558 ภาพรวมจะเห็นได้ว่า รายจ่ายประจำของเทศบาลอยู่ในระดับที่สูงถึงร้อยละ 76.87 รองลงมา คือ รายจ่ายเพื่อการลงทุน ร้อยละ 17.20 และรายจ่ายงบกลาง ร้อยละ 5.93 ตามลำดับ (ตารางที่ 6 และตารางที่ 7)

ตารางที่ 6 โครงสร้างรายจ่ายในภาพรวม

รายการ	ปี 2554 (บาท)	ปี 2555 (บาท)	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)	ปี 2558 (บาท)
1. รายจ่ายตามงบประมาณ	308,550,964.20	328,920,707.89	422,943,977.19	441,038,532.29	504,841,588.64
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	10.04	6.60	28.59	4.28	14.47
1.1 งบกลาง	17,872,795.66	15,360,187.38	22,371,995.44	27,732,295.89	29,918,621.83
1.2 รายจ่ายประจำ	257,516,962.77	270,494,218.65	352,927,000.49	366,037,079.11	388,061,922.59
1.3 รายจ่ายเพื่อการลงทุน	33,161,205.77	43,066,301.86	47,644,981.26	47,269,157.29	86,861,044.22
2. รายจ่ายพิเศษ	184,349,095.17	215,639,871.97	148,237,884.91	132,509,897.08	143,316,438.99
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	11.71	16.97	-31.26	-10.61	8.16
2.1 รายจ่ายเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ และเงินอุดหนุนที่กำหนด วัตถุประสงค์	159,064,306.86	179,352,454.53	127,949,804.78	129,520,572.08	143,316,438.99
2.1.1 งบกลาง	71,709,728.86	84,320,078.38	100,009,359.28	92,902,958.49	104,008,505.90
2.1.2 รายจ่ายประจำ	84,746,796.64	95,032,376.15	24,782,515.50	21,296,613.59	22,480,993.09
2.1.3 รายจ่ายเพื่อการลงทุน	2,602,781.36	0.00	3,157,930.00	15,321,000.00	16,826,940.00
2.2 รายจ่ายจากเงินสะสม	25,284,788.31	36,287,417.44	20,288,080.13	2,989,325.00	0.00
รายจ่ายทั้งหมด (ไม่รวมรายจ่ายจากเงินสะสม)	467,615,271.06	508,273,162.42	550,893,781.97	570,559,104.37	648,158,027.63
รายจ่ายทั้งหมด (รวมรายจ่ายจากเงินสะสม)	492,900,059.37	544,560,579.86	571,181,862.10	573,548,429.37	648,158,027.63
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	10.66	10.48	4.89	0.41	13.01

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบสัดส่วนรายจ่าย

รายการ	ปี 2554 (ร้อยละ)	ปี 2555 (ร้อยละ)	ปี 2556 (ร้อยละ)	ปี 2557 (ร้อยละ)	ปี 2558 (ร้อยละ)
1. รายจ่ายตามงบประมาณ	62.60	60.40	74.05	76.90	77.89
1.1 งบกลาง	5.79	4.67	5.29	6.29	5.93
1.2 รายจ่ายประจำ	83.46	82.24	83.44	82.99	76.87
1.3 รายจ่ายเพื่อการลงทุน	10.75	13.09	11.27	10.72	17.20
2. รายจ่ายพิเศษ	37.40	39.60	25.95	23.10	22.11
2.1 รายจ่ายเงินอุดหนุนเฉพาะกิจและ เงินอุดหนุนที่กำหนดวัตถุประสงค์	86.28	83.17	86.31	97.74	100.00
2.1.1 งบกลาง	38.90	39.10	67.46	70.11	72.57
2.1.2 รายจ่ายประจำ	45.97	44.07	16.72	16.07	15.69
2.1.3 รายจ่ายเพื่อการลงทุน	1.41	0.00	2.13	11.56	11.74
2.2 รายจ่ายจากเงินสะสม	13.72	16.83	13.69	2.26	0.00

ตารางที่ 8 สัดส่วนรายจ่ายตามงบรายจ่ายต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ)

ตัวชี้วัด	ปี 2554 (ร้อยละ)	ปี 2555 (ร้อยละ)	ปี 2556 (ร้อยละ)	ปี 2557 (ร้อยละ)	ปี 2558 (ร้อยละ)
รายจ่ายงบกลางต่อรายจ่ายจริง	5.79	4.67	5.29	6.29	5.93
รายจ่ายงบบุคลากรต่อรายจ่ายจริง	38.51	38.81	47.71	48.37	43.72
รายจ่ายงบดำเนินการต่อรายจ่ายจริง	40.29	39.73	32.52	29.71	28.98
รายจ่ายงบเงินอุดหนุนต่อรายจ่ายจริง	4.64	3.65	3.21	4.56	3.98
รายจ่ายงบรายจ่ายอื่นต่อรายจ่ายจริง	0.02	0.05	0.01	0.35	0.18
รายจ่ายงบลงทุนต่อรายจ่ายจริง	10.75	13.09	11.26	10.72	17.21

จากตารางที่ 8 สัดส่วนรายจ่ายตามงบรายจ่ายต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ) พบว่าในปีงบประมาณ 2558 งบบุคลากรของเทศบาลมีรายจ่ายจริง คิดเป็นร้อยละ 43.72 โดยจะสังเกตได้ว่าในปีงบประมาณ 2556 - 2558 งบบุคลากรมีสัดส่วนรายจ่ายสูงมากกว่าร้อยละ 40 จากสัดส่วนดังกล่าวจะเห็นได้ว่าไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 35 ประกอบกับประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง การจำแนกรายการค่าใช้จ่ายเงินเดือน ประโยชน์ตอบแทนอื่น และค่าจ้างของพนักงานส่วนท้องถิ่นและลูกจ้าง ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2544 กำหนดให้จ่ายเป็นเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว และเงินประโยชน์ตอบแทนอื่นของข้าราชการหรือพนักงานท้องถิ่น ลูกจ้าง และพนักงานจ้าง โดยคำนวณและตั้งจ่ายให้ครบทั้ง 12 เดือน หรือ 1 ปี โดยมีให้สูงกว่าร้อยละ 40 ของเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี

จากสัดส่วนงบบุคลากรต่อรายจ่ายจริงที่ปรากฏข้างต้น เป็นการคำนวณโดยนำเอาเงินเดือนบุคลากรทางการศึกษา ที่จ่ายจากเงินอุดหนุนทั่วไป และค่าตอบแทนผู้บริหารฝ่ายการเมืองมารวมคำนวณ อีกทั้ง ยังไม่ได้นำค่าใช้จ่ายบุคลากรบางประเภทซึ่งตั้งจ่ายอยู่ในงบกลางมารวมคำนวณด้วย ดังนั้น หากคำนวณตามหลักการตั้งงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานบุคลากร ตามรายการที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นฯ ดังกล่าวข้างต้น งานระเบียบและสถิติการคลัง ฝ่ายการเงินและบัญชี กองคลัง จึงได้คำนวณค่าใช้จ่ายในการบริหารบุคลากรของเทศบาล ที่จ่ายจากรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนทุกประเภท ปีงบประมาณ 2558 มียอดจ่ายจริงรวมทั้งสิ้น จำนวน 145,125,069.89 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.75 ของรายจ่ายจริงตามงบประมาณ (ไม่รวมอัตราว่างตามแผนอัตรากำลัง)

ตารางที่ 9 สัดส่วนรายจ่ายตามแผนงานต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ)

ตัวชี้วัดโครงสร้างรายจ่ายตามแผนงาน

ตัวชี้วัด	ปี 2554 (ร้อยละ)	ปี 2555 (ร้อยละ)	ปี 2556 (ร้อยละ)	ปี 2557 (ร้อยละ)	ปี 2558 (ร้อยละ)
รายจ่ายแผนงานบริหารทั่วไปต่อรายจ่ายจริง	17.39	18.35	17.39	14.59	13.74
รายจ่ายแผนงานการรักษาความสงบภายในต่อรายจ่ายจริง	4.45	4.90	3.96	3.79	3.52
รายจ่ายแผนงานการศึกษาต่อรายจ่ายจริง	15.87	18.49	32.59	33.66	30.71
รายจ่ายแผนงานสาธารณสุขต่อรายจ่ายจริง	5.72	5.22	4.10	4.04	3.53
รายจ่ายแผนงานสังคมสงเคราะห์ต่อรายจ่ายจริง	1.07	1.19	0.69	0.81	0.72
รายจ่ายแผนงานเคหะและชุมชนต่อรายจ่ายจริง	35.61	37.07	27.88	29.36	28.59
รายจ่ายแผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชนต่อรายจ่ายจริง	1.22	0.70	0.55	0.75	0.78
รายจ่ายแผนงานศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการต่อรายจ่ายจริง	8.45	4.53	3.55	2.97	2.97
รายจ่ายแผนงานอุตสาหกรรมและการโยธาต่อรายจ่ายจริง	3.29	3.74	2.59	2.41	8.04
รายจ่ายแผนงานการพาณิชย์ต่อรายจ่ายจริง	1.14	1.14	1.41	1.33	1.47
รายจ่ายแผนงานงบกลางต่อรายจ่ายจริง	5.79	4.67	5.29	6.29	5.93

ในปีงบประมาณ 2558 สัดส่วนรายจ่ายตามแผนงานต่อรายจ่ายจริง (ไม่รวมรายจ่ายพิเศษ) ที่มีอัตราร้อยละสูงสุด ได้แก่ แผนงานการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30.71 เนื่องจากเทศบาลมีหน้าที่รับผิดชอบโรงเรียนเทศบาลจำนวน 6 แห่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 แห่ง มีบุคลากรทางการศึกษา จำนวนประมาณ 260 คน ประกอบกับผู้บริหารมีนโยบายด้านการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เด็กในเขตเทศบาลได้มีโอกาสเข้าเรียน การสนับสนุนงบประมาณให้กับเด็กที่ด้อยโอกาส การขยายโอกาสทางการศึกษา และการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลในสังกัด โดยเทศบาลได้ดำเนินโครงการทางด้านการศึกษา เช่น โครงการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน โครงการส่งเสริมการเรียนรู้การสอนภาษาต่างประเทศ โครงการส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้ตามมาตรฐาน ฯลฯ

รองลงมา ได้แก่ แผนงานเคหะและชุมชน คิดเป็นร้อยละ 28.59 เนื่องจากผู้บริหารคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ โดยมีนโยบายด้านการพัฒนาเมือง และด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในเขตเทศบาลนครลำปาง ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวก และความปลอดภัย โดยได้จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดบริการสาธารณสุขไปรษณีย์ขั้นพื้นฐาน ให้มีแสงสว่างสาธารณะ มีการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลโดยวิธีถูกหลักสุขาภิบาล การดูแลรักษาสวนสาธารณะ การก่อสร้างปรับปรุงถนนและท่อระบายน้ำ ก่อสร้างปรับปรุงทางเท้า การแก้ไขปัญหาหน้าท่วมซ้ำซากบริเวณพื้นที่เศรษฐกิจในเขตเทศบาลนครลำปาง และการขยายเขตไฟฟ้าพัฒนาและสายดับไฟฟ้าสาธารณะ ตลอดจนการจัดซื้อเครื่องจักรกล อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและความพร้อมในการให้บริการแก่ประชาชน

3. ดุลการคลัง

ในปีงบประมาณ 2558 เทศบาลมีงบประมาณเกินดุลรวมทั้งสิ้น จำนวน 67.58 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.43 ของรายจ่ายทั้งหมด โดยเกินดุลการคลังในงบประมาณ จำนวน 67.58 ล้านบาท และไม่มีการขาดดุลการคลังนอกงบประมาณ ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2554 เป็นต้นมา เทศบาลมีดุลการคลังรวมเกินดุล เนื่องจากรายได้ในงบประมาณสูงกว่ารายจ่าย ประกอบกับเทศบาลมีการใช้จ่ายจากเงินสะสมลดลง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2556 เป็นต้นมา สำหรับปีงบประมาณ 2558 เทศบาลไม่มีการใช้จ่ายจากเงินสะสมแต่อย่างใด

ตารางที่ 10 ดุลการคลัง

รายการ	ปี 2554 (บาท)	ปี 2555 (บาท)	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)	ปี 2558 (บาท)
1. ดุลการคลังในงบประมาณ (1 = 1.1-1.2)	69,983,729.41	57,378,399.07	137,262,428.28	103,414,275.96	67,585,252.73
1.1 รายได้	378,539,693.60	386,299,106.96	560,206,405.47	544,452,808.25	572,426,841.37
1.2 รายจ่าย	308,550,964.20	328,920,707.89	422,943,977.19	441,038,532.29	504,841,588.64
2. ดุลการคลังนอกงบประมาณ (ไม่รวมรายจ่ายจากเงินสะสม) (2 = 2.1-2.2)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2.1 รายได้เงินอุดหนุนที่กำหนด วัตถุประสงค์และรายได้เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	159,064,306.86	179,352,454.53	127,949,804.78	129,520,572.08	143,316,438.99
2.2 รายจ่ายเงินอุดหนุนที่กำหนด วัตถุประสงค์และรายจ่ายเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	159,064,306.86	179,352,454.53	127,949,804.78	129,520,572.08	143,316,438.99
3. ดุลการคลังนอกงบประมาณ (รวมรายจ่ายจากเงินสะสม) (3 = 2-3.1)	-25,284,788.31	-36,287,417.44	-20,288,080.13	-2,989,325.00	0.00
3.1 รายจ่ายจากเงินสะสม	25,284,788.31	36,287,417.44	20,288,080.13	2,989,325.00	0.00
4. ดุลการคลัง (ไม่รวมรายจ่ายจากเงินสะสม) (4 = 1+2)	69,988,729.41	57,378,399.07	137,262,428.28	103,414,275.96	67,585,252.73
5. ดุลการคลัง (รวมรายจ่ายจากเงินสะสม) (5 = 1+3)	44,703,941.10	21,090,981.63	116,974,348.15	100,424,950.96	67,585,252.73
6. รายได้สูงกว่ารายจ่าย (ในงบประมาณ) (ร้อยละ)	14.97	17.44	32.45	23.45	13.39
7. รายได้สูงกว่ารายจ่าย (ในงบประมาณ+ นอกงบประมาณ ไม่รวมเงินสะสม) (ร้อยละ)	11.17	11.29	24.92	18.13	10.43
8. รายได้สูงกว่ารายจ่าย (ในงบประมาณ+ นอกงบประมาณ รวมเงินสะสม) (ร้อยละ)	6.86	3.87	20.48	17.51	10.43

4. หนี้สินและภาระหนี้

จากงบหนี้สิน พบว่า ในปีงบประมาณ 2558 เทศบาลมียอดหนี้สินคงค้าง จำนวน 64.01 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 12.68 ของรายการจ่ายตามงบประมาณ และภาระหนี้สิน จำนวน 8.79 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.74 ของรายการจ่ายตามงบประมาณ (ตารางที่ 11) สำหรับรายการหนี้สินและภาระหนี้ของเทศบาล มีจำนวน 2 โครงการ ได้แก่ เงินกู้จากธนาคารออมสิน (กองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค) เพื่อก่อสร้างห้องสมุดประชาชน มีหนี้สินคงค้าง จำนวน 1.85 ล้านบาท และเงินกู้กองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล (ก.ส.ท.) เพื่อก่อสร้างตลาดสดเทศบาล 1 (ตลาดหลักเมืองใหม่) พร้อมครุภัณฑ์ มีหนี้สินคงค้าง จำนวน 62.16 ล้านบาท (ตารางที่ 12)

ทั้งนี้ เมื่อคาดการณ์ในปีงบประมาณ 2559 เทศบาลมีภาระหนี้สินที่จะต้องชำระ รวมทั้งสิ้นจำนวน 8.74 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.53 ของประมาณการรายการจ่ายตามงบประมาณ แยกเป็น ชำระหนี้เงินกู้จากธนาคารออมสิน (กองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค) เพื่อก่อสร้างห้องสมุดประชาชน จำนวน 0.84 ล้านบาท และชำระหนี้เงินกู้กองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล (ก.ส.ท.) เพื่อก่อสร้างตลาดสดเทศบาล 1 (ตลาดหลักเมืองใหม่) พร้อมครุภัณฑ์ จำนวน 7.90 ล้านบาท

ตารางที่ 11 หนี้สินและภาระหนี้

รายการ	ปี 2554 (บาท)	ปี 2555 (บาท)	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)	ปี 2558 (บาท)
หนี้สินคงค้าง	6,744,554.00	5,358,554.00	81,411,554.00	72,400,468.68	64,009,034.07
หนี้สินคงค้างต่อรายการ ตามงบประมาณ (ร้อยละ)	2.19	1.63	19.25	16.42	12.68
ภาระหนี้สิน	1,709,830.00	1,667,663.00	1,863,418.00	9,482,041.91	8,792,779.89
- คืนเงินต้น	1,386,000.00	1,386,000.00	1,386,000.00	9,011,085.32	8,391,434.61
- รายการจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้	323,830.13	281,663.04	477,417.16	470,956.59	401,345.28
ภาระหนี้สินต่อรายการ ตามงบประมาณ (ร้อยละ)	0.55	0.51	0.44	2.15	1.74

ตารางที่ 12 รายการหนี้สินและภาระหนี้

รายการ	สัญญา เลขที่	ปีที่สิ้นสุด สัญญา	เงินต้นค้างชำระ				
			ปี 2554 (บาท)	ปี 2555 (บาท)	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)	ปี 2558 (บาท)
1. เงินกู้จากธนาคารออมสิน (กองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค) เพื่อก่อสร้าง <u>ห้องสมุดประชาชน</u> จำนวน 9,264,554 บาท กำหนดระยะเวลาการกู้ยืม 15 ปี โดยมีระยะเวลาปลอดหนี้เงินกู้ 3 ปี นับตั้งแต่วันเบิกเงินกู้งวดแรก อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 6.10 ต่อปี	11/2545 ลงวันที่ 31 พ.ค. 2545	ปีงบประมาณ 2560	4,812,554	4,070,554	3,328,554	2,586,554	1,844,554
2. เงินกู้กองทุนส่งเสริมกิจการ เทศบาล (ก.ส.ท.) เพื่อก่อสร้าง และปรับปรุง <u>ตลาดเทศบาล 3</u> (ตลาดรัชฎา) จำนวน 6,440,000 บาท กำหนดระยะเวลาส่งใช้คืน ภายในกำหนด 10 ปี นับตั้งแต่ ได้รับเงินกู้ครบถ้วนตามสัญญาแล้ว	1848/42/2546 ลงวันที่ 24 มิ.ย. 2546	ปีงบประมาณ 2557	1,932,000	1,288,000	644,000	-	-
3. เงินกู้กองทุนส่งเสริมกิจการ เทศบาล (ก.ส.ท.) เพื่อก่อสร้าง <u>ตลาดสดเทศบาล 1 (ตลาด</u> <u>หลักเมืองใหม่)</u> พร้อมครุภัณฑ์ ระยะเวลา 10 ปี นับตั้งแต่ได้รับ เงินกู้ครบถ้วนตามสัญญาแล้ว (รับเงินกู้ครบถ้วนในปีงบประมาณ 2556 วันที่ 23 พ.ย. 55)	732/56/2553 ลงวันที่ 9 ก.พ. 2553	ปีงบประมาณ 2566	-	-	77,439,000	69,813,915	62,164,480
รวม			6,744,554	5,358,554	81,411,554	72,400,469	64,009,034

5. เงินสะสม

จากข้อมูลยอดเงินสะสม (ตารางที่ 13) แสดงให้เห็นว่าในปีงบประมาณ 2558 เทศบาลมียอดเงินสะสมรวม (ไม่รวมทุนสำรอง) จำนวน 498.50 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณที่ผ่านมา จำนวน 63.26 ล้านบาท มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.54 เป็นเงินฝาก ก.ส.ท. จำนวน 102.71 ล้านบาท เมื่อหักภาระผูกพัน และการกันสำรองแล้ว จะเหลือเงินสะสมที่สามารถจ่ายได้ ณ วันที่ 30 กันยายน 2558 จำนวน 362.61 ล้านบาท ทั้งนี้ หากเทศบาลมีความประสงค์จะใช้จ่ายจากเงินสะสม จะต้องกันเงินไว้ใช้จ่ายสำหรับรายจ่ายประจำที่ต้องจ่ายตามระเบียบฯ เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ฯลฯ รวมถึงรายจ่ายที่จำเป็นกรณีฉุกเฉิน

ตารางที่ 13 เงินสะสม

รายการ	ปี 2554 (บาท)	ปี 2555 (บาท)	ปี 2556 (บาท)	ปี 2557 (บาท)	ปี 2558 (บาท)
1. เงินสะสมรวม (ไม่รวมทุนสำรอง)	262,138,848.32	280,765,979.05	348,914,597.90	435,237,373.71	498,501,943.24
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	16.46	7.11	24.27	24.74	14.54
หัก 1.1 เงินฝาก ก.ส.ท.	75,593,251.90	80,704,796.52	84,817,844.73	95,043,307.34	102,708,161.47
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	5.94	6.76	5.10	12.06	8.06
หัก 1.2 เงินสะสมรูปแบบอื่นๆ	12,350,831.14	13,607,957.76	17,950,049.94	24,583,345.17	33,181,519.93
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	-8.89	10.18	31.91	36.95	34.98
1.3 ยอดเงินที่อนุมัติให้ จ่ายขาดเงินสะสมแล้ว (แต่ยังไม่ได้ เบิกจ่าย) (1.3 = 1.-1.1-1.2-1.4)	24,484,382.00	16,596,400.00	0.00	0.00	0.00
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	4.20	-32.22	-100.00	0.00	0.00
1.4 เงินสะสมที่สามารถจ่ายได้ (1.4 = 1.-1.1-1.2-1.3)	149,710,383.28	169,856,824.77	246,146,703.23	315,610,721.20	362,612,261.84
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	28.31	13.46	44.91	28.22	14.89
2. ทุนสำรองเงินสะสม (25% ของเงินที่ตกเป็นเงินสะสม)	132,565,029.68	152,754,241.95	187,069,849.02	212,923,418.01	229,819,731.19
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	9.68	15.23	22.46	13.82	7.94

6. ความเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- เทศบาลควรมีการทบทวน ปรับปรุง แก้ไขเทศบัญญัติเกี่ยวกับจัดเก็บค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาตให้สอดคล้องกับต้นทุนการให้บริการและเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ควรบริหารเงินฝากธนาคารในส่วนของเงินฝากประจำเพื่อเพิ่มรายได้จากดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร สำหรับรายได้จากภาษีที่เทศบาลจัดเก็บเอง ควรมีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกอย่างจริงจังเพื่อให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น มีการจัดประชุมชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับภาษี เพื่อให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือซักถามข้อสงสัย มีการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้ใช้บริการ เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้ประชาชนเกิดความประทับใจในการให้บริการ หน่วยงานจัดเก็บรายได้ควรรักษามาตรฐานในการจัดเก็บภาษีให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ทั้งนี้ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้เพิ่มอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี จำนวน 2 อัตรา และส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรในการจัดเก็บภาษีอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดเก็บรายได้ให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การจัดเก็บภาษีมีความชัดเจน โปร่งใส ประชาชนมีความเต็มใจและให้ความร่วมมือในการเสียภาษีมากขึ้น อีกทั้ง ควรมีการติดตามเร่งรัดการจัดเก็บภาษีอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการใช้มาตรการบังคับจัดเก็บภาษีตามที่กฎหมายกำหนด กรณีผู้หลีกเลี่ยงไม่ชำระภาษี และการเพิ่มอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่สำรวจข้อมูลภาคสนาม จำนวน 2 อัตรา เพื่อให้การออกสำรวจภาคสนามได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตเทศบาล เพื่อนำมาปรับปรุงระบบแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดเก็บภาษีที่เป็นปัจจุบัน

- เทศบาลควรให้การสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชน โดยอำนวยความสะดวกทั้งในเรื่องของการดำเนินการตามกฎหมาย และระเบียบต่าง ๆ การบริการด้านสาธารณูปโภค การให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนการเพิ่มเครือข่ายและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ประกอบการ เช่น การเชิญให้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมของเทศบาล การรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะ เป็นต้น

- เทศบาลควรเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงานและแผนการจัดหาพัสดุ เพื่อไม่ให้เกิดการใช้จ่ายงบประมาณกระจุกตัวในช่วงปลายปีงบประมาณ มีการติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงาน และผลการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อประกอบการตัดสินใจด้านการบริหารงบประมาณของผู้บริหารโดยการโอนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงงบประมาณให้มีความเหมาะสมตามสถานการณ์ ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับโครงการที่ดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นลำดับแรก โครงการที่สามารถเสริมสร้างเพิ่มพูนรายได้ให้กับประชาชน โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรและการให้บริการของเทศบาล โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด

กองวิชาการและแผนงาน ฝ่ายบริการและเผยแพร่วิชาการ งานจัดทำงบประมาณ

0-5423-7237 ต่อ 7410, 7411 www.lampangcity.go.th